

Nr 206

Av herr **Nelander m. fl.**, om höjning av anslaget till S:t Lukasstiftelsen.

(Lika lydande med motion nr 194 i Första kammaren)

S:t Lukasstiftelsen bildades 1939 och är enligt stadgarna en kristen ekumenisk sammanslutning av själasörjare, läkare, socialarbetare och andra för människovård intresserade personer. Den människovård stiftelsen söker främja tar sikte på hela människan och utövas genom anlitande av medicinsk och psykologisk sakkunskap samt själavårdande verksamhet. Första gången stiftelsen erhöll statsanslag var 1963, och sedan dess har anslaget utgått med oförändrat belopp, 30 000 kr. (S:t Lukasstiftelsens väsentligt utvidgade verksamhet och därmed ökade ekonomiska behov motiverar vår hemställan i denna motion att riksdagen nu beviljar ett anslag på 60 000 kr.)

År 1963 var utgifterna för stiftelsens centrala förvaltning ca 42 000 kr. och för dess institut i Stockholm något över 162 000 kr. För 1968 har siffrorna varit 119 000 kr. resp. 430 000 kr. För centralförvaltningens del har man för 1968 ett underskott på 23 000 kr. att täcka, och för S:t Lukasstiftelsens Institut för själavård och psykisk rådgivning i Stockholm ett underskott på 45 000 kr. att täcka.

För budgetåret 1969 har fullmäktige tvingats kalkylera med ett underskott för den centrala förvaltningen på 34 500 kr. och för stockholmsinstitutet på 42 000 kr. såvida icke statsanslaget höjes.

S:t Lukasstiftelsen med dess lokalavdelningar, institut och mottagningar är i dag väsentligt bättre rustad än för sex år sedan när det gäller att lämna sitt bidrag till människovården i vårt land och därmed göra en betydelsefull samhällsinsats. Att detta även förutsätter en ökad insats av medel torde ej närmare behöva förklaras och kommer till klart uttryck i de ovan lämnade ekonomiska jämförelserna. När statsanslaget första gången beviljades, motsvarade detta ca 15 procent av kostnaderna för den centrala förvaltningen och mottagningsinstitut i Stockholm. Skulle motsvarande andel behållas borde för budgetåret 1969/70 anslaget rätteligen höjas till drygt 75 000 kr.

Under de senaste sex åren har S:t Lukasstiftelsen undergått en betydande utveckling, vilket tagit sig många uttryck. Antalet lokalavdelningar över hela landet har ökat från 14 till 16 och antalet mottagningar från 5 till 8. Verksamheten inom dessa har därjämte ökat väsentligt. Huvudorganisationen i Stockholm har expanderat ytterligt starkt sedan 1963. Detta gäller framför

allt antalet medarbetare, storleken och ändamålsenligheten av lokaler, antalet besök av hjälpsökande vid mottagningsinstitutet och antalet elever vid utbildningsinstitutet. År 1963 förfogade huvudorganisationen endast över fem rum i fömligen otidsenliga och opraktiska lokaler. I dag disponerar organisationen sammanlagt 13 rum i praktiska och tidsenliga lokaler, centralt belägna i Stockholm. För 1963 redovisade mottagningsinstitutet i Stockholm sammanlagt 5 466 besök. År 1967 var antalet besök 8 860.

Stiftelsen har omkring 2 500 medlemmar fördelade på de 16 lokalavdelningarna. Högsta ledningen ligger hos en fullmäktigeförsamling på 49 personer, vilken inom sig utser en styrelse på 10 ledamöter. Styrelsens ordförande är med. dr Curt Åmark, docent i psykiatri och överläkare vid Långbro sjukhus. Utöver den heltidsanställda direktorn (Sven Ljungdahl) finns för huvudorganisationen i Stockholm, dess institut och expedition, en deltidanställd institutföreståndare, 3 deltidanställda sekreterare, 8 assistenter, varav 2 på heltid, ytterligare 12 timarbetande assistenter, 2 psykiatriska konsulter och 2 psykoanalytiska konsulter. Detta vittnar om den stegrade utvecklingen av verksamheten.

Betydelsefull och omfattande är den verksamhet som bedrivs av huvudorganisationens utbildningsinstitut i Stockholm. Det meddelar undervisning och utbildning i psykologi, psykoterapi, psykiatri, neuroslära m. m. och syftar till fortbildning av personer, av vilka flertalet är verksamma inom människovårdens område: lärare, präster, kuratorer, personalkonsulter, socialarbetare m. fl. Utbildningsinstitutet kan f. n. meddela undervisning till 60 elever, men de sökande har varit över 100. Utbildningen omfattar två kurser, en intygskurs (tvåårig) samt en diplomkurs (påbyggnad av intygskursen). Då intresset för och behovet av denna utbildningsverksamhet visat sig vara i ständig tillväxt har stiftelsen träffat åtgärder för att inrätta filialer i Göteborg, Lund och Umeå, där tillgång till akademiskt skolade lärarkrafter finns. Vård- och rådgivningsverksamhet bedrivs genom instituten i Stockholm, Göteborg, Norrköping, Uppsala och ett gemensamt för Skaraborgs län jämte tre mottagningar i Gävle, Linköping och Örebro.

Det är framför allt i profylaktiskt hänseende och i gränsfallen mellan friska och sjuka i både kroppsligt och psykiskt hänseende som S:t Lukasstiftelsen har sin förnämsta uppgift. I den mån insikten om de störningar och det hot, särskilt på det mentalhygieniska området, som samhällsutvecklingen innebär alltmer vunnit fördjupning och spridning, har också en ökad kunskap och förståelse för stiftelsens verksamhet gjort sig gällande. Det ändamål och den verksamhet som stiftelsen företräder har alltmera framträtt som ett nödvändigt *komplement* till den traditionella kroppsliga och psykiska människovården. Men därigenom att detta betydelsefulla vårdområde så sent uppmärksamrats och praktiserats har utrymme för bidrag från allmänhetens, samhällets och vissa institutioners sida varit begränsat. Stiftelsen har därför under hela sin tillvaro — nu 30 år — måst kämpa för sin ekonomi.

Det är motionärernas uppfattning att S:t Lukasstiftelsen genom sin egen inre kraft, sin expansionsförmåga och sin bärande idé, som drivit dess företrädare, utvecklats till en betydelsefull och nödvändig verksamhet på människovårdens område. Dess samhällsinsats har utvecklats och möjligheterna till en ökad insats är goda. Stiftelsen förfogar över betydande resurser i kunniga medarbetare, tidsenliga lokaler, växande erfarenhet, goda kontakter och förbindelser. Däremot svarar inte stiftelsens ekonomiska resurser mot vare sig behovet av dessa insatser eller dess resurser i övrigt. Stiftelsen är därför nödsakad att på olika sätt söka ekonomiskt stöd i ökad omfattning.

Med hänvisning till ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte besluta anvisa ett med 30 000 kr. förhöjt anslag på 60 000 kr. till S:t Lukasstiftelsen för budgetåret 1969/70.

Stockholm den 23 januari 1969

Eric Nelander (fp)

Erik Larsson (cp)
i Norderön

Carl Eric Hedin (m)

Evert Svensson (s)
i Kungälv

Thorvald Källstad (fp)

Gunnar Gustafsson (s)
i Uddevalla

Daniel Wiklund (fp)
i Stockholm

Ingrid Bergman (s)

Tore Nilsson (m)
i Agnäs

Mårten Werner (m)

Stig Josefson (cp)
i Arrie

Johannes Antonsson (cp)

Nr 207

Av herrar **Nordstrandh** och **Werner**, om statsbidrag till Riksorganisationen för mental hälsa.

(Lika lydande med motion nr 193 i Första kammaren)

Stockholm den 23 januari 1969

Ove Nordstrandh (m)

Mårten Werner (m)
